

Ministeren, at Følgen vilde blive meget beklagelig for de folkelige Højskoler. Han har nu ogsaa selv idag til min store Forundring bekræftet det, til min store Forundring, da han ved Skoleraadenes farrige Indstillinger synes at ansee sig hindret fra at modtage endog til sin egen frie Raadighed en større Sum, end hidtil har været bevilget. Det gaaer altsaa allerede vidt med de skadelige Følger af, at det er betroet Skoleraadene, der sædvanlig kun have liden Interessee for en virkelig fremskridende Folkeoplysning, at afgjøre, om der skal tilskyde disse nye Anstalter nogen Understøttelse eller ikke, og hvor stor den skal være. Det paa den ene Side, og at nu paa den anden Side den høitærede Indenrigsminister ligesvem vil erklære det for grundlovstridigt, at Folkethinget vil betroe Ministeren Mere til fri Afbenyttelse, end han har forlangt, det synes mig rigtignok at godtgjøre en Uvillie mod Folkehøjskolerne, som dog overgaaer alt, hvad jeg havde ventet fra Ministerbordet. Den høitærede Indenrigsminister sagde, og det vide vi Alle, at der er to Laase for Pengekassen, og jeg vil haabe, at der ikke er mere end to Nøgler, og vi ere vistnok ogsaa Alle enige om, at Regjeringen har Nøglen til den ene Laas og Rigsdagen, først og fremmest Folkethinget, skal have Nøglen til den anden; men jeg skulde dog mene, at hvad der er bebrejdet os, kun vilde ramme, dersom Folkethinget aldeles paa sin egen Haand bestemmer at en Udgift skulde gjøres af Regjeringen, thi kun da kunde man sige, at det misbrugte sin Nøgle og sin Myndighed, men umuligt kan det være Rigsdagen formeent at sige til Regjeringen: „vor Nøgle skal være til Tjeneste, ikke alene med Hensyn til det, I have forlangt, men endnu til mere“. Jeg skulde ikke troe, at der med den allerfineste juridiske Skarpsindighed skulde kunne udfindes en Strid mellem dette og Grundloven. Jeg skal naturligtvis give mit Bisald til Grundlovsforslaget og kun erindre om, hvad der allerede her er nævnt, og hvad der hører herhen, at hvis det, enten som grundlovstridigt eller dog som usømmeligt og utilladeligt, var blevet Folkethinget formeent at tilbyde Regjeringen og da nærmest Oplysningsministeren Bemyndigelse til at anvende Noget til Opmuntring

og Understøttelse af bedre Oplysningsanstalter for menig Mand, end Regjeringen har fundet sig bevæget til at oprette, jeg siger, hvis saa havde været, da vilde der jo hverken være blevet anvendt 5000 Rd. eller 1000 Rd. eller en eneste Skilling til at opmuntre og understøtte Folkehøjskoler; thi jeg husker godt, at en forhenværende Oplysningsminister skjød Bevillingen fra sig med begge Hænder. Dersom det derfor virkelig er den høitærede Oplysningsministers Alvor, at han ogsaa nu vil skyde enhver yderligere Bevilling fra sig og saa forøvrigt lade det beroe med, hvad Skoleraadene ville kræve og indstændigt bede om, ja, saa er jeg bleven aldeles skuffet i de Forventninger, som jeg virkelig havde knyttet til den ærede Ministers Styrelse af Oplysningsvæsenet.

Kirke- og Underviisningsministeren:

At det ikke er min Hensigt at skyde alle den Slags Bevillinger tilside, og at det ligesaa lidt er min Agt at ansee mig for bundet ved de Indstillinger, der komme fra Skoleraadene med Hensyn til Størrelsen af de Bidrag, der ydes Bondehøjskolerne, det vilde den ærede Rigsdagsmand, der nu satte sig, (Grundtvig) have kunnet erfare paa den simpleste Maade af Verden ved at høre, hvad jeg tidligere har sagt; men da han ikke har gjort det, vil han kunne erfare det ved at læse, hvad der staaer i Rigsdagsstidenden. Han vil deraf see, at der i det Mindste endnu ikke er nogen Anledning for ham til at opgive de mulige Forhaabninger, han i denne Henseende havde knyttet til mig. Jeg tør ikke være beroliget med, at de skulde kunne holde sig; men det er jeg dog overbevist om, at med Hensyn til min hele Stilling til de her omhandlede Folke- eller Bondehøjskoler vil der ikke være Noget, der skal kunne give ham denne Anledning til at slippe sine Forhaabninger. Om en tidligere Minister med begge Hænder har skudt denne Sag fra sig, det erindre jeg ikke, og det vedkommer mig heller ikke, men derimod er det ganske vist, at jeg ikke har gjort det. Hvad jeg har sagt, hvilket synes mig meget klart og simpelt, er dette, at jeg naturligtvis ikke kan have Noget imod, at Thinget bevilger en Forhøielse saaledes, at det siger: dette